

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шани. 504-060.
143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Інтер'єрною 15-00 „
Щорічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
фр., Чехословаччині 30 ч. к.
— в усіх прочих краях по
7-50 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Львів у поклоні Поляглим.

Як відбулися Зеленосвяточні походи на могили.

У програмі щорічних традиційних походів на цвинтарі героїв у днях Зелених Свят намічу-
вався в неділю 16. ц. м. похід з усіх церков на
Львівський цвинтар, в понеділок 17. ц. м. на ли-
чаківський цвинтар.

Несподіваний дощ та хуртовина, що знялася
з мин. неділю на пів години до речинця походу
і тривала аж до 6. год. вечором, не дозволила від-
бути на Янівському цвинтарі Святе Поляглим так
врочисто, як це було мин. роками. Щоправда,
на означену годину зішлася на Могилах Героїв
процесія з усіх львівських церков з винятком
процесії зі собору св. Юра, що її відправили на
закінчених вінками могилах спільну панахиду,
але відпала проповідь та взагалі громадянства
було небагато. Процесія зі св. Юра вибралася
на Янівський цвинтар окремо в найближчу не-
ділю.

Мандати нац. меншин у будучому соймі.

На суботньому засіданні конституційної ко-
місії йшли наради над залучником до проекту
виборчої реформи до сойму, що містить поділ на
округи. Обговорювали округу за округом.

Пос. Хруцький оголосив поправку, щоб деякі
округи були більше одноцільні з національного
боку.

Опісля йшла довша дискусія на тему адогаль-
ного упривілеження східних воєвідств коштом за-
хідних. Пос. Радзівіл ствердив, що голі говорити
про якое упривілеження населення сх. воєвідств.

Пос. Віляк пропонував, щоб лужську та рівен-
ську округу, які мають разом понад 900.000 на-
селення, поділити на три виборчі округи. Вказа-
но булоб теж увести подібні поправки у львів-
ському воєвідстві. Слівська округа повинна
складатися лише з двох повітів, себто з повіту
дніпровського й ліського, зате короснянський повіт
треба би залучити в березівський і стрижівський
повітом.

Пос. Ратай стоїть на становищі, що є два спо-
соби забезпечення національних інтересів: перший
це курії, другий це творення великих округ, які
включили би польському населенню ввести до
сойму своїх представників.

Розпучливе положення хорватів.

Польська Пресова Агенція повідомляє:
Велике враження в цілій Югославії викликав
приїзд до Білгороду старенького архієпископа
зі Загребу о. д-ра Антона Бавера, який не-
зважаючи на дуже погане здоров'я, поїхав до
Білгороду з греко-кат. єпископом о. Нарядієм
з Крижевиці, щоб передати міродатним чинни-
кам меморіал про жахливе становище у Хор-
ватії і страшний терор.

Становище в Хорватії найкраще ілюструє
той факт, що до Білгороду виїхав недужий
90-літній старець, якого в Загребі мусіли пере-
нести до поїзду. Старенький архієпископ дуже
сумнівався чи дійде до Білгороду живий. Де-
легатія передала меморіал князеві регенто-
ві Павлові подаючи факти про страшний те-
рор, який переводять адміністраційні чинники,
поліція і жандармерія суцього спокійного хор-
ватського і далматинського населення. Місце-
ва влада цькує населення на кожному кроці
бутило на приказ центральної влади, перево-
дить масові арешти, над арештованими не тіль-
ки органи безпеки знущаються, але навіть лю-
дей убивають. У Краварсько в загребській

Зате врочисто відбувся похід на Могили в
попередок. На Личаківському цвинтарі зішлася
всі процесії в год. 4. поп. і в асноті духовенства
о. прал. Куницький відправив панахиду за душі
Героїв та виголосив відповідну зворушливу про-
повідь. Співав хор питомців, що м. ін. зробив ве-
лике враження своїм „Вічна пам'ять“ на арів
„Ов, та ажурились“. На панахиді були пред-
ставники 6. уряду ЗОУНР, корпоративно 6. воєнки
УГА та представники товариств з прапорами.
Після панахиди духовенство відправило ряд па-
нахид на могилах наших визначних громадян на
цьому цвинтарі.

Громадянства було на цвинтарі на Личаківі
багато, а свято відбулося гідно, без будь-яких
зайвих виступів, як мин. роками.

Пос. Хруцький зазначив, що українці не хо-
чуть під майоризувати польського населення,
де воно є меншістю, тому пропонує триманда-
тові округи з пропорціональністю. Українці го-
тові згодитися на створення виборчого катастру
або на голосування лише на одного посла.

Ще промовляв пос. Румар у справі шлезько-
го воєвідства й на цьому закінчилася потрібна
дискусія над цілістю проекту виборчої ординації
до сойму разом із залучниками. Ще мають оголо-
сити деякі поправки в справі округ. Над поправ-
ками будуть голосувати після передискутуван-
ня виборчої ординації до сенату.

У повіділок соймова конституційна комісія
скликала подібні наради, над проектом ББ ви-
борчої ординації до сенату. Далші наради вівто-
рок. У цих нарадах візьмуть участь уже й пред-
ставники Українського Клубу, які не були на
попередіткові засідання з причини Зелених Свят.

На вівторок предсідник комісії проф. Ма-
ковський заковів голосування над обома про-
ектами законів і пат усіми зголошеними досі
поправками.

епархії жандарми почали стріляти 19. травня
ц. р. до юрби біля церкви вбиваючи дві особи
і багатьох ранили. Подібні випадки діються у
багатьох інших місцевостях у Хорватії і Даль-
матії. Меморіал кінчиться так: Насильства
державних органів хвилюють кожну людину,
кожного християнина. Хоч у деяких випадках
інтервенція влади була потрібна, але не можна
виправдати жорстоких засобів жандармерії, які
нарушують не тільки державні закони, але теж
суперечать поняттям моралі і культури. Як
архієпископ і хорватський митрополит, обо-
ронсьє християнської культури і цивілізації,
сторож Божого й одночасного державно-
авторитету вважаю своїм обов'язком поінфор-
мувати Вашу Високість і прохати, щоб припи-
нено насильства державних органів.

За події у Хорватії в першу чергу відпові-
дають регенти д-р Перович, д-р Станкович і
міністер внутрішніх справ Попович.

Регент кн. Павло, схвилюваний до краю
змістом меморіалу, приобіцяв церковним до-
стойникам задовольнити їх бажання.

Шпінська афера в Румунії.

БУКАРЕШТ, 17. 6. ПАТ. Викрили тут вели-
ку шпінську аферу в користь Мадярищини. Про-
відником організації був директор малярського
тавляби на Дунаї Франц Путник. В аферу

вмішаний теж шор. Антоеску із полку стаціоно-
ваного в Джурджу. Арештували рад осіб вміша-
них в аферу.

Події в Китаю.

ТОКІО, 17. 6. ПАТ. М-твю візми оголосило
півофіційний комунікат, у якому заперечує
чутки про створення нового незалежного уряду
в півні. Китаю, про закінчення нової військової
умови та про створення політичного блоку з чо-
тирьох провінцій півні. Китаю.

ПАРИЖ, 17. 6. ПАТ. Аваас повідомляє з
Льондону: Згідно з рапортами британського ем-
басадора в Токіо японський міністер закордонних
справ ствердив, що японська військова влада по-
чала акцію без його ініціативи та що прийняв по-
фактум апробував домагання японської військо-
вої влади в справі відкликання кит. військ
із провінції Гомей і переведення змін в адміністра-
ції цієї провінції.

Зате міністер закордонних справ не апробу-
вав засобів, що їх пристосував гол. штаб у про-
вінції Чагар.

ГОСП-КІН, 17. 6. ПАТ. Команданта манджур-
ської дивізії Чань-Сін-Ваня, який переводив ін-
спекцію кордону з віцегубернатором Дзетолою
обстрілювала китайська стежа. Генералового шо-
фера вбили. Це була стежа в війська ген. Сюн-Че-
Юна. Японська й манджурська влада виступила
з гострим протестом.

ТОКІО, 17. 6. ПАТ. Ат. Ревго повідомляє, що
китайська влада виконала в дійсності всі дома-
гання японської військо. влади.

ТІШ-ШІН, 17. 6. ПАТ. Преса повідомляє, що
Японія для упривілеження конфлікту в провін-
ції Чагар поставила тілі домагання:

Перезпросити команданта 132. дивізії, попра-
ти начальника воєнного суду цієї дивізії та за-
гарантувати свободу рухів Японії внутрі Монго-
лії. Коли ці домагання приймуть, у китайсько-
японських взаєминах наступить справжнє від-
ривлення.

МУКДЕН, 17. 6. ПАТ. Японська влада обса-
дила телефонічні лінії Шангай Кван-Тіен-Шінь.
Крім того всю радіову комунікацію в півні. Ки-
таю підпорядкували японським військовим від-
ділам.

МАРШ ПІЛСУДСЬКА В ЧЕРНІВЦЯХ.

ЧЕРНІВЦІ, 17. 6. ПАТ. Вчора була тут
марш. Пілсудська, що їде до одної із адоранних
місцевостей над Чорним Морем із дочками. Її
говіряли ген. д-р Руперт. Доньки відвідали Ра-
ранчу й Рокітно. Нічю марш. Пілсудська відіха-
ла в дальшу дорогу на Кішпенів.

СТРАШНА ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

ЛЬОНДОН, 16. 6. ПАТ. На передмісті Льон-
дону почт. поїзд зударився з особовим. Згину-
ло 14 осіб, 60 було ранених.

ЛЬОНДО, ПАТ. Подробниці великої ката-
строфи такі: На двірці у Веллінг експрес із Льон-
дону зударився з експресом, що їхав до Нью
Кастлю. Кілька вагонів і локомотива переми-
лися в масу заліза. Зудар спричинив вибух, яко-
го гук стягнув на місце катастрофи багато меш-
канців. Негайно явилися відділи пожевої сто-
рожі, а з Льондону виїхали лікарі та санітарки.

Страшні крики ранених, темрява та дощ
збільшували страхіття положення. При світлі
карбованих ламп зялися добувати ранених і
вбитих з під рушвища вагонів. Ранених відво-
зили негайно до шпиталю. Досі нарахували 14
вбитих, у цьому 6 жінок і двоє дітей, та 30 ра-
нених, у цьому кілька тяжко. Одну вбиту дити-
ну наїшли в руках тяжко раненої матери.

Для влекнення рятувкової акції підпалили
рушвища розбитих вагонів. Щойно на світло
виявилось ціле страхіття катастрофи. Побю-
ються, що вбитих буде більше, ніж досі ствер-
дили.

ЛЬОНДОН, 16. 6. ПАТ. Нині приключилася
друга більша залізнична катастрофа. Прогульо-
вий поїзд із Глазгова вїхав на зударак на стації
Гюрк біля Глазгова. Було 29 ранених.

ЛІТВИНОВ ПРИЙДЕ ДО ПРАГИ.

КИЇВ, 16. 6. ПАТ. Міністер Бенеш виїхав ни-
ні з Києва вертаючись до Праги. Урядово звідо-
мляють, що мін. Бенеш запросив до Праги ком.
Літвінова, а цей запрошення прийняв.

П р и с и л а й т е п е р е д п л а т у !

Французько-московський союз.

ЙОГО СОЦІАЛЬНІ СУПЕРЕЧНОСТІ.

„Політичні союзи мають свою питому логіку. Коли йде про досягнення означених цілей, ми бачимо впродовж цілої людської історії, що зі собою лугаються дуже часто сили, про які можна би думати, що їх радше усе ділити, але ніщо не лугається. Особливо Франція ніколи не вагається входити на холодно в союзи з найбільше суперечливими собі силами. Це вмів робити на велику славу понурий Людовик XI; у ще більшій мірі вмів це робити Рішельє“.

Так пише англійський письменник Гілер Бельок у своїй знаменитій біографії: „Рішельє“. І справді! Ми слідкуємо в цій вартній читання книзі, як всемогутній правитель Франції у XVII ст., архикатолицький кардинал Рішельє входить в дуже тісний довголітній союз із антихристиянською Османською Імперією і з усіх сил допомагає туркам і арабам нищити і підривати зі Сходу архикатолицьку династію Габсбургів.

Французький по вининшій день вірні цій своїй традиції. Німці ідеїні, соціальні чи устроєві внутрішні суперечності, які їх відділяють від їхніх договірних партнерів не перешкоджають їм закладувати ті чи інші політичні союзи. Це лугається у всій ширині історія останніх 45 літ французько-московського єднання (1890—1935). Знаменним є у тому відношенні отже: Коли в 1890 р. прийшло до чергового в історії формального закладування французько-московського союзу, соціально-політичний стан річей був такий, що Франція репрезентувала в тому часі елемент крайнє радикального, демократично-ліберального республіканізму. Це був у Франції час коли після провалу в 1871 р. імперства Наполеона III, закріплювалася французька Третя Республіка, яка — до речі — існує устроєво по сьогоднішній день. Її творцями були т. зв. „Останні Якобін“ в стилі Клемансо і Барту. Натомість Росія тодішнього часу була крайню класичною якнайбільше автократичного суспільно-консервативного монархізму. Ще на початку 1890 р. цар Олександр III, запевняв гарячими словами консервативного пруського дипломата Бісмарка, що взагалі виключає можливість, аби Росія могла увійти колинебудь у союз із якоюсь республікою, та ще до того французькою „якобінською“! Але вже незабаром після цієї заяви, Росія затрівожена напором Німеччини-Австрії на Схід (скоро по тім, цей напір прийняв відому формулу: „Берлін-Багдад“) — і далі занепокоєна, що Німеччина-Австрія перетнуть осьтак на Балкані і над чорноморськими проливами лінійно московської чорноморсько-середземноморської експансії, щоби цьому запобігти, заклучила союз із „якобінською“ республіканською Францією! По цього часу Марселеза вважалася в Росії

останнім виразом якнайбільше радикальної революційності. Але оце вже в 1891 р., в липні, бачимо таку картину: французька воєнна флотія відвідує Кронштадт. Йдуть при цій нагоді офіційні французько-московські заприязнювання і братання і приходять до ситуації, що Олександр III, „єдинокоронаційний цар православної“ з нагоди привітання цієї флотії, вислухє „на позір!“ — з відкритою головою оту саму революційну Марселезу, що її — до речі — грає оркестра російських матрозів. Те саме видовище лугається у ще грандіозніших розмірах у 1914 р., коротко перед вибухом великої світової війни, з нагоди візиту тодішнього президента Французької Республіки Жоанкаре у царя Миколи II.

Сьогодні маємо відвернену ситуацію. Сьогодні саме Франція репрезентує у світі консервативний принцип збереження європейського суспільного демократичного порядку, а комуністична Москва є — чи теж хоче бути — висловом якнайдалі відучої суспільно-устроєвої революційності. Ще перед кільканацятьма літами „останній якобін“ Клемансо намагався оточити башкивську Росію кільчастим дротом санітарного кордону, щоби комуністична зараза не передісталася з цього зачумленого табору на міщанську, демократичну, власницьку, у французькій революції зроджену Європу. Кільканацять літ пізніше всі ідеїні, соціальні та устроєві внутрішні суперечності поміж тими потугами сходять на цілком задній план. Зате французький міністер закордонних справ п. П. Ляваль, при нагоді своєї недавньої візиту у Москві, після підписання найновішої правової форми французько-московського союзу (дня 2. V. 1935), вислухє „на позір“, з відкритою головою звуків протибуржуазного комуністичного „Інтернаціоналу“.

Здійснюються осьтак в історії парадоксальні ситуації. Вчора „єдинокоронаційний цар православної“, закладуючи союз із французькою республікою допомагав закріпленню у Франції антимонархістичного, антиавтократичного, республіканського устроєвого ладу. Нині консервативна республіканська демократична Франція допомагає закріплюватися в Росії антивласницькому, комуністичному, автократично-диктаторському режимові. Вчора французька республі-

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Зміна адреси і зол. Можна прислати пошто-вими марками.

каська армія, входячи в союз з царською Росією допомагала підтримувати в Росії напір феодальний, найбільше в тому часі революційний суспільно-устроєвий російський лад. А нині на пілну червона московська „армія, красота і гордість красної революції“, та сама, що мала на своїх „підпасах“ понести у світ „красну революцію“, ва дає підтримку суспільно-політичній устрій французького капіталістичного рентаєра. Париські мішухи сплять від якогось часу спокійніше. Над їх рентами, купонами і урегульованим трампліном „сторожить“ чуйно Ворошилов, „перший красний офіцер“. А „сам“ Сталін суворо лаборує французьким комуністам і пролетаріатові в якійнебудь формі револютувати проти існуючого французького суспільного режиму: лаборує комуністичну агітацію, лаборує різної масти французьким соціалістам лугувати за воєнними бюджетами і велів їм допомогти капіталістичному французькому урядові перелести закон про введення у Франції дволітньої військової служби.

Правда: вчора, коли в 1890. р. закладено початкові акти французько-московського союзу (цей союз розвивався й лугибливався у кількох етапах, щоби в 1907. р. осягнути своє остаточне завершення), — і у Франції і в Росії відбивалися голоси, які закаунали не соціальні неспівмірності і суперечності, які відділяють обидвох партнерів і які ставлять вартість того роду союзу під аяк аяпиту. Але як каже шотландець в тут Гілер Бельок: „Політичні союзи мають свою питому логіку“. Перші початкові акти тодішнього французько-московського союзу ще рапортвали безліч можливостей отой союзу у разі потреби так чи інакше інтерпретувати, ще сяк-так в його рамках лугувати, включно до права обидвох сторін при відповідних умовах із цілою тією імпрезій випробатися. Словом: почалося політичним фліртом. Але саме того роду „флірт“ не при допомозі квітів, але при допомозі „гербат“ і споротрілів мають „свою питому логіку“. Тільки флірт має те до себе, що втягає партнерів у себе проразітлібіше і не дозволяє стриматися, логі не осягне свого завершення. Саме з логіки того роду ситуацій писав „Фігаро“ в 1892. р.: „Флірт чи союз“ і вимітав: „Доволі фліртів, алу тепер давайть повний полужкий контракт!“ Від тієї хвилини почали переголорувати зі собою з обидвох сторін шафін генеральних штабів. Але коли ті люди починають зі собою лугувати, всякий політичний флірт мусить дійти до своїх останніх слововолітичних послідовностей.

Французько-московський союз із 2. V. п. р. є — дивлячися на спрєву юридично — акрам в отацій початковій „фліртовій стадії“. Його нинішні правові формули відікривають ще безліч інтерпретативних можливостей, дають дипломатам можливість у рамках отих оформулєвань довільно лугувати. В токій стадії їхній союз є ще о-

ЕВГЕН ТКАЧУК.

ПОСАДА.

Десь давненько вже вичатав я був в останньому в останніх числах бл. п. гумористичного журналу „Жорна“ веселий фейлетон Черевана, (моє суперництво на полі гуморесок та гумористичних фейлетонів) на цю саму тему. Писав він про те, як дістав посаду портєра в підрядному ютелі та як дуже гордо носив голову з того приводу.

Я дістав теж посаду, але в дешо вищому resortі і в тому боді переважно свого товариша — стів державним (!) урядовцем скарбового уряду. Ніколи я не припускав, що ця зничайнєвська собі на око подія, наробить стільки шуму в моєму середовищі. Дістати нині посаду — це така недоступна річ, що просто, кажуть, чарів на те потреба, а побожні люди під носом миткують про лєвє „думання в чортю“.

Нічого дивного, що коли розвішлася по мому містечку несправдодоліба лєвта про мою посаду, миттю стала моє свромна особа предметом зацікавлення цілого громадянства. Стали кружляти несправдодолібі історії на тему, як до цього дійшло та хто мав у цій темній інтризі свої сильні пальці.

І так одна радянська знає в достовірному джерелі, що якийсь високий урядовець у міністерстві внутр. справ в чоловіком доньку його стрийки, жінка вочереврєр залєвнювала, що перша оєстра моєї бабуні по першій мамі віддалася на купина директєра скарбової пєлати, а ще одна радянська зуміла десь „линухати“, що я хитро і єрадливо зумів розкопати в собі неплєб-

ну доньку якогось високого урядовця з акціан, але й, (радіжковій, а не доньці), відомо, що моя суджена стєпа мабуть не лєве око, має затяжний ієхліє і лєдугу св. Валєнтєя.

Зате інакші гороскопи поставили представники сильнішого, хоч і поганого полу. Однозгідно вирішили вони, що зі мною „щось неєєє“, себто, що я мусів чимось прєлєдужитися десь, де краще не мати доброї маржі. Один посол бачив на власні очі (!), як я два роки тому переходив особисто (!) двічі крізь місто зі сестрою другої жінки комісаря поліції, місцеві „приятєлі“ ставили мою кандидатуру на помічника команданта Стпєльця на цілу повітову округу, а врєштє всі разом вирішили, що я мусів лєрєйти на чужу віру.

Зараз полєдудні першого дня моєго „урядування“ зивилася у мене в хаті якась поважна пані з провінції, прохачучи вчєлєвно поради, як підтримєти подання її одинокого сина, що по абсолютній правє подалася на посаду клєчєника у вєзичні на Вронках.

За нею прийшов один недєдєкєтєний „фєльєсоф“ (бракувало йому ще пів тримєстра), колишній мій приятєль (ще з тих чєсів, коли я був „лічєм“) і просив „увчєлєвно шанєвного пана“ довідатися, чи можнаб дістатися на постійну посаду воєного в „уряді шанєвного пана...“

А коли я другого дня ранком ішов до бюрє „надувшись“ як трилітєя сова на катаринці в лєосам“ (це пєдєдєвєла жінка першого адєвокатє в місті), я сєм бачив як один фотограф-аматор прєсєвєс за вуглом будинку уряду, цєлєнув фєльємовим апаратом і робив оригінальну знимку „найбільш аттракційної особи в місті“.

Щастє, що нема в нашому другому Паризі (це почєсно назєва мієта, устрєєненє на окєвєномє

засіданні поміжньої сторєжі) ніякого часєпису, бо на другий день наєвєвно „булаб помієнена моя ілюстрація на першій сторінці“.

Щобі врєштє всім і всєя виявити тайну моєї карєєри, подаю вижє докєдєдєний опис моєх зусиль і чинїків, себто докєдєдєну рєзємєту, що і як треба робити, щобі дістатися на посаду. Це для тих всіх, що мають ще замєр прєсєйти в мене поради та вказєвєк. Отжє: Висєсти подєдєня в усім наєвєнним залучєнками до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєрєдєу треба тримєтєтєся стєклої дєвєти і пєлєтєю стєдєнєкєми до уряду, де пєтєст бажєвє лєсєкаєво працювати. Трєтьєго дня від дєтєї надєдєня посєлки на пошту піти три кілєомєтри на схід від своєї хати вранці, зайєвєрєше прєдєдєсходєм сонця і обєрнєвшись трєчі довкола себе, пєчєхєнути на всі чєтири свєрєони свєта. За тєжєдєнь від цього обєр

перля на Лігу Націй і її договірну „спотему безпеки“. Тимчасом шефи штабів обох сторін уже зговорюються зі собою і як завжди в таких випадках, такий „флірт“ мусить згоріти і далі розвиватися. Второ в отого „флірту“ розвинулася ціла велика міжнародна система союзів і альянсів, яка покінчилася світовою війною. Нині стоїмо саме на початку антиполюсного процесу.

Нині важко сказати, які остаточні форми прибере дальша міжнародна політична будова світа. У всякому разі досвід 200-літньої історії каже, що в аспекті континентальної європейської політики Франція і Москва належать до себе не дивлячись на те, як внутрішні устроби суперечності їх від себе не відділювали.

Зенон Пеленський.

Затроювання атмосфери.

При різних святкових нагодах падають від часу до часу з польського боку гарні слова про потребу налагодження польсько-українських взаємин, точніше про потребу встановлення за спільним порозумінням як-так нормальних передумов польсько-українського життя. На ту тему появляються міркування ба навіть розвідки поважних осіб в деяких теоретичних ідеологічних польських органах, як напр. „Бюлетин Польско-Український“, „Бунт Молоді“, „Проблеми“, „Нове Часи“ і т. д.

Одночасно з другого польського боку, з кот. прийнятих якимсь дивним українофобством іде у пресі безупинна нагілка на українську школу й українське виховання та українських учителів, на українську церкву й українське духовенство, на передових українських громадян, на українську молодь, словом на ціле українське, економічне, освітнє, культурне та політичне життя. Демагогією і провокацією розбуджують національні інстинкти серед польського громадянства до всього що носить українське ім'я і накликають володіючі чинники й цілий польський загаль до хрестоносного походу проти всього українства.

Провід у тих протиукраїнських оргіях ведуть справжнім і санітарним миром помазані єндєки, як носії вшехпольської ідеї збільшення польського етнічного стану посідаючи асиміляцією українців.

Такі змагання не нинішні. Вони мають свою традицію та перейшли у своєрідний месіанізм, а навіть в поезію. Перший же після Міцкевича польський поет Красінський писав: *Lud wasz się dostał naszemu ludowi na krew i pokarm*. Не менш отверто заявив в 1886 р. в галицькому союзі польський посол граф Антоні Голєвський, звертаючись до українського представництва: „Робіть собі що хочете, того ніколи не усунете; ми завжди будемо польонізувати українців, бо інакше бути не може!“ Цю незвичайно аж до димізму ширшу промову-сповідь принципа польської соймової більшості фрєнетичними оплесками й овацією, що увіковічено в стенографічному протоколі: „*Brawa. Liczne głosy: Bardzo dobrze!*“

Які могли бути взаїмовідносини чи сусідське співжиття серед таких витворених вшехпольськими обставинами — легко догадатися.

Наслідники Голєвських, Малєвських, Тороєвичів та інших діячів з 1890-их років не спростували вшехпольської ідеї у відношенні до українців. Навпаки і напрямні і методи стали більш безпосередні і безоглядні та набрали конкретних організаційних форм.

В часі від 15. до 18. травня 1908 р. відбулася в Кракові конференція т. зв. „Правіци Народовей“. Не завадить пригадати дещо з цікавої дискусії на тій конференції*). І так: Конференція отворив д-р Станіслав Смоляк, проф. краківського університету і член австрійської палати панів. Він говорив:

„Українці-русини як також росіяни й білорусини не є слов'яни — тільки мішанці різних диких азійських племен. Про це свідчить чорне волосся гуцула, якого не мають інші слов'яни та яке вказує на дикий характер цілого руського роду... Селяни на Русі, як ті, що належать до римокатолицького обряду, але говорять по українськи, так і ті, що належать до греко-католицького обряду. — отже одні і другі — це поляки і їх треба рятувати від зрушення“.

Д-р Фелікс Конєчин, редактор місячника „Свят Слоянський“, давав такі ради:

„В українських школах заводити утравізм, ає українське зіпхнути на самий зід, а підтримувати польське. Окремого університету не даї українцям за ніщо в світі. Треба видати таку статистику, з якої виходило би, що поляків у Східній Галичині є так багато, що українці не мають права вважати її українською землею“.

Д-р Людвік Колянковський, підносячи великий вплив польських та утравістичних шкіл, стверджує, що є вже місця, де йде до ліпшого: „Селяни починають нахвалитися до Польщі. Маємо села, де старі говорять ще по українськи, але діти вже по польськи. Це треба зважати патріотичній роботі польської інтелігенції“.

* Цитати беремо з сучасної брошури п. з. „Новий погляд на мішане Русі“ Львів, 1909

на Русі. Отже кажу ще раз: школа треба поутравізувати, посад українцям не давати, а на селі обсаджувати уряди тішки вшехпольцями. Іїїїїї до праї Я думаю, що Русь треба зніщити!“

Після світової війни вшехпольський лідер проф. Станіслав Грабський маючи вже безграничну волю в самостійній поведінці супроти українців, заявив, що до 25-літ злітвіду українське питання в Польщі, себто впродовж того часу засмілює всіх українців у Польщі. З тією метою вводить закони про утравізацію українських шкіл і фактично їх польонізує й утравізує, українських учителів усуває з посад або переносить в корінню польські області, а нових учительських кадрах не приймає до служби.

Після травневого перевороту в 1926 р. чимало єндєків з істичних оглядів помазало себе злегка санітарним миром, але крайнє порожого свого відношення до українців очевидно не змінило. Явно єндєцька і санітарно-єндєцька преса затроє воздух нездоровими виправами ненависти, клевети й провокації. Перелік веде краківський „Л. Курієр Цолєнни“, про який кілька днів тому була в „Ділі“ вступна стаття, а за ним всілякі львівські, варшавські та інші „Курієри“ і різні інші сателіти.

Йдучи за практичною порадою д-ра Ф. Конєчного препарують статистику відповідно до цілей, які хоче досягнути обговорювана стаття. І так напр.: Якщо хочуть довести, що Східна Галичина є польська, тоді надається під руками відповідна статистика, що це циферно докаже. А скоче підняти польський загаль до наступу, тоді під руками є вже інша статистика, яка докаже як на долоні, що польське шкільництво, польські посілости, польські душі загрожені, що йде постійна українізація польського елементу, що треба мобілізувати всі польські сили, щоби поширювати й закріплювати польщину на східних окраїнах. Кожна пеголка масла з „Маслосоюзу“ кидає в доту вшехпольських трюматів, кожний дитячий садок Рідної Школи викликає скаженнє. Зокрема справу заснування сезонних дитячих садків для полишених без опіки найменших у часі сезонних робіт в полі називається українським наступом („Заповідь нового атак українського“), бо це „мова скріплена кампанія українського сепаратизму серед дітей передовсім на селі“. Отже того толерувати не можна, себто: не можна допустити до того, щоби опікуною дитячого садка була українка, щоби з українськими дітьми говорила людина по українськи, співала з ними українські пісні, по українськи молилася й т. п.

І накликає „Народову Організацію Коєт“, щоби закладала по селах Галичини польські літні пікволей з польськими вихованнями, а польською розговорною мовою, польською піснею, польським танком. І вшехпольська преса подає численні приклади такої праї по українських селах, де цукорками та різними дарунками заохочується українських дітей, щоби не тішали в пікволейних товариствах по польськи з виховницею, але й опісля на вулиці і дома між собою взагалі. Це очевидно не є міякий наступ на українські душі, це „що іншого“.

Або алярм, мовляв „Зрушилося“ півтора мільона поляків в Галичині. Річ виглядає зовсім наївнє. О. прадят Войцаровський у своїм творі п. з. „*Das Schicksal des ukrainischen Volks unter polnischer Herrschaft*“ цитує польського автора: „*Franc. Sierczyński, Wiadomości o m. Jarosławiu*“ де віроіповідні відносини представлені ось як: „Як численні були тут русини у відношенні до мешканців римо-кат. віроіповідання можна заклакувати з того, що в 1660 р. римо-кат. дієцезія числила 150 парохій з 140.000 душ та одночасно руська дієцезія мала 3.400 церков і 3.000.000 душ. Тепер гр.кат. дієцезія в Перемішлі має 1.200 церков і 1.144.190 душ, зате римо-кат. дієцезія 1.138.918 душ і від неї відділена римо-кат. дієцезія в Тарнобі 808.042 душ, разом 1.946.960 душ. Отже в середній Галичині страітиз українці півтора мільона душ в користь поляків“.

Очевидно це не перешкоджає всіляким „Курієрам“ горлати про „рушене“ польського населення і накликає до закладання костелів і римо-кат. парохій по українських селах.

Також іде скріплені наступ на українську Гуцульщину, а саме: після відділення Лемківщини від перемиської дієцезії планується відділення Гуцульщини від дієцезії станіславівської а це все в ім'я „рятування“ гуцулів перед українізацією!

Очевидно такими засобами не можна створити якогось „modus-y vivendi“, між обома народами. І якщо в кермуючих польських колах справа налагодження нормальних польсько-українських взаємин не є голодосонним гаслом, а річ подумана довзівно, то треба поставити край такому перманентному затроюванню атмосфери.

Треба мати на увазі, що таке безоглядне нищення української культури й українських дотеперішніх оселів взагалі — викликає природно реакцію, яка не бажана ані одній ані другій стороні. Не без того, що й „добрий сусід“ за Збручем відомий з пропагандивних відносин, використовує це на свій спосіб не тільки у себе, але також через своїх добре платених агентів так тут здобуваючи прихильників. Якщо мірораїнні чинники думають, що адміністраційні репресії чи судові кари — це одиникий лїк на ті нездорові відносини — то дуже помилуються. До цього треба змінити передумов, а шойно тоді прийде нормалізація відносин. Лякатися можна тільки щоб „запаморочення від успіхів“ не дало спокійно і тверезо оцінити ситуацію і зробити своєчасно те, що кінче; необхідне для прочищення атмосфери.

І. Г.

Культурно-освітнє життя Новоселеччини.

Освітні курси. — Дитячі імпреди. — Національні свята. — Спільне свяченє.

Культурно-освітнє життя новоселечської округи було з причини відомих подій владно припинене або зовсім або на якийсь час. Однак не зважаючи на різні перешкоди, товариства Нового Села виказували в році 1934 і 1935 досить живу діяльність. І так:

Заходом кружка Рідної Школи в Новім Селі відбулися з початком року 1934 освітні курси для 42 учасників-селян, на яких були 6 тижнів виклади на різні освітні теми, як література, історія, право, кооперація, гігієна, географія, математика, педагогіка й економія при великим зацікавленні слухачів. На курсах тих викладали пп. Сенікова, Зварунова, д-р Сенік, д-р Яворський, м-р Зварун, м-р Пашук, М. Малюца і М. Нагаджин.

Аматорський дитячий гурток при кружку Р. Ш. в Новім Селі, який існує від 1925 року, веда від початку його існування п. Ст. Сенікова, а від року 1934 веде його з молодечим запалом та енергією п. Іза Малюціна. В р. 1934 дав цей гурток дві вистави: „Лісова казка“ і „Ніч під св. Миколая“. Гра дітей була бездоганна, а костюми грібів, русалок та цвітів знайшли загальне призначення публіки. Чистий дохід з вистави „Лісової казки“ призначили діти на позичку Рідній Школі.

Дня 2. лютого ц. р. відбулася дитяча забава враз з ялинкою. Перед відселенням ялинки промовляла п. Сенікова до дітей, вказуючи на ідеї, які проповідує Р. Ш. як опікунка дітей і молоді! Забава продовжилася до лізного вечора. При ялинці роздавано дітям цукорки, дар місцевої кооперативи.

Дня 13. січня ц. р. відбувся заходом кружка Р. Ш. і читальні „Просвіти“ в Новім Селі концерт у століття уродни О. Фельковича, подучений зі святом „Просвіти“. В програму свята входив реферат п. Сенікової промова м-ра Пашука, деклямації і вокальні твори. Диригував хором д-р Сенік.

Дня 24. лютого ц. р. відбувся заходом кружка „Союзу Українок“ у Новім Селі свято в честь Лесі Українки. В програму входили: реферат п. Сенікової, деклямації поезій Л. Українки (О. Гловінська, М. Лубяська, О. Мокрицька, О. Сенікіна). Частину вокальних виконували топки „Українська баркароля“ С. Люкевича та „Ой урву я роже-квітку“, що їх виконав жіночий квартет, „Марусенька по саду ходила“, що її виконав мішаний квартет; мужеський хор читав ні „Просвіти“ в Новім Селі під орудою д-ра Сеніка відспівав нар. пісню „Чорна ріка ізорана“ (Білковського „Гамалію“).

На другий день Великодня п. р. філія „Просвіти“ в Новім Селі улаштувала районне свято в честь князя Ярослава Мудрого, котре стягнуло численну публіку з цілої Новоселеччини. Це перше того роду свято, яке дозволило нам бо-дай на хвилину забути про всі теперішні тяжкі переживання та перенестися в світлі часи нашої славної давнини. Свято це почалося промовою м-ра А. Пашука про київського князя Ярослава Мудрого, в якій промовець ілюстрував багатьма картинками пілу велич і могутність Української Держави за княжих часів. Декламації учениць С. Шуранивної (Одеса „Князь Ярослав Мудрий“) та С. Сениківної (А. П. „До князя Ярослава Мудрого“) були виголошені добре і чубливі загально подібалися. У святі брали участь хор читальні з Гнилиць, Нового Села і Шельпак. Хор з Нового Села під управою д-ра Сеника відспівав: „Ой, пущу я кониченька“ та Вербицького: „Широкий дуг“. Хор з Гнилиць під проводом п. Гриня Осадчука відспівав: „Ой, щож бо тай за ворон“ і „Іхав стрілець на військову“. Хор з Шельпак під проводом інж. Атамана відспівав: „Ой, Морозе, Морозенку“.

Всі хорові точки були під музичним оглядом виконані бездоганно і викликали серед публіки бурю оплесків, особливо ж дума про Мороза. При кінці свята зібрався на естраді в комплекті виділ Т-ва Філії „Просвіти“ в Новім Селі, при чому заст. голови м-р Зварун виголосив коротку, але багату змістом промову про історичний розвій та значіння „Просвіти“. Після промови роздавано присутнім історичні картини з портретом князя Ярослава Мудрого, кисти маляря А. Малюци, які прислало Головне Т-во для своїх членів.

В провідну неділю, 5. травня п. р., відбулося в залі Народного Дому в Новім Селі спільне свячене заходом кружка „Союзу Українок“ і всіх інших місцевих культурно-освітніх т-в. Свячене мало на меті консолідувати сили до праці на полі культурно-освітнім. Справа ця доволі трудна, бо серед громадян Нового Села відчувається брак гармонійної співпраці в місцевих товариствах. Приготовленням „снів“ занялося місцеве Т-во „Союз Українок“, декорацією салі члени Т-ва „Союз“ і читальні „Просвіти“. По посвяченні місцевий парох о. Малюца Іван виголосив коротку промову, в якій взивав до згоди і єдності та при кінці висловив побажання, щоб наступне свячене згуртувало вже всіх членів

культурно-освітніх т-в. Далі промовляв голова читальні д-р Данило Сеник. По тій промові голови всіх місцевих товариств ділилися зі своїми членами свяченим яйцем, складаючи собі взаємно побажання. До веселого настрою причинялася музика з села Шельпак, яка грала майже цілий час народні пісні. Учасники розійшлися аж ввечерю додому, а ініціатори спільного свяченого ствердили, що воно сповнило своє завдання. Дохід зі свяченого вислав на голодних Яворівщини. По свяченні відбулись вечерні заходи кружка „Рідної Школи“. Дохід з вечерніх призначено на цілі дитячого садка, що його вводить у життя кр. „Р. Ш.“ і кр. „С. У.“ під час життя.

С. С.

НОВИНКИ

— Найкращі лиси, пелеринки, краватки виконує і поручає Юліан Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— Мясарні Центросоюзу у Львові, Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 1-30

— Іспит зрілості в жіночій гімназії Українського Інституту для дівчат у Перемишлі відбувся у дніх від 8. до 13. червня п. р. під проводом директора Степана Бобеляка. Іспит здали: 1. Войтович Антонія, 2. Вороневич Софія, 3. Заячківська Лідія, 4. Карпак Степанія, 5. Качмар Марія, 6. Крш Анна, 7. Козак Марія, 8. Копко Марія, 9. Котис Іванна, 10. Крупа Любова, 11. Лаврівська Ольга, 12. Левицька Ярослава, 13. Мусейовська Теодора, 14. Мухнацька Євгенія, 15. Неофіта Ірина, 16. Орбещ Лідія, 17. Паар Володимира, 18. Пеленська Софія, 19. Прокурат Дарія, 20. Пухалик Пелагія, 21. Рочник Ярослава, 22. Савка Ольга, 23. Сенета Софія, 24. Ставка Стефанія, 25. Трибала Марія, 26. Федина Павліна, 27. Хомяк Ярослава, 28. Ціховляк Ярослава, 29. Чайковська Мирослава, 30. Шепарович Ольга, 31. Шостаківська Марія, 32. Яворська Марія. При письмовому іспиті репробовано одну абітурієнтку, устний іспит здали всі допущені.

— Буревій у Струсові. Дня 12. червня п. р. в год. 5. пополудні зірвався у Струсові нагальний буревій, який за три хвилини спричинив великанські шкоди і то майже тільки в осередку містечка вздовж гостиниці. Буревій поломив столітні тополі, в парку гр. Борковської повіривав з

корінням столітніх дерев, позривав бляшані дахи з церкви, костелів і багатьох домів, понищив статую Матері Божої біля церкви і на ринку, яку наша читальня поставила в 1884 р. в перше 10-ліття існування. Крім того знищив громадський дім, зірвав цілий дах синагоги і на костелі голицьку вежу. Церкву щойно вибудували і то без конкурсів, а дуже тяжким трудом. В неділю 9. червня п. р. саме перед буревієм посвятив її Преосв. єпископ Будка, який саме тепер відбуває канонічну візитацію в нашій декадній. Замітне, що буревій зачепив тільки середмістя Струсова, далші його частини і поблизькі села зовсім не потерпіли. Шкоду обчислюють на десятки тисяч золотих.

— Буревій у Зборівщині та Золочівщині. Сідами Підберізіці, Загір'я та Панасівкою перейшов буревій з градом і знищив на великому просторі засіви майже зовсім. На Фільварку в Підберізіці вихор вивернув стодолу. Буревій навістив теж Золочівщину та понищив збіжжя й городовину, головню в селі Фільварки, Бенів і Зазулі. Ручка вола із гір Вороняки ушкодила дороги. Вихор совинертав у кількох місцях ставні та стодолу, позривав дахи.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГолошуються в УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

СПОРТ.

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ.

Львів. Львів — Бреслав 3:0 (1:0). Заслужена перемога репрезентації Львова, в якій грав також оборонець України Воробець.

ЛЯЙПЦИГ. Репр. Саксонії — Репр. Польської Ліги 5:1 (2:0).

БІДГОШ. Репр. Поморя — Спортклуб (Відень) 2:1 (1:1).

ВАРШАВА. Ліга Польська — Ліга Мадарська 1:1.

МІСТЕЦТВА ОКР. ЛІГИ.

ЯРОСЛАВ. Погонь І Б. — Огісько 3:0 (2:0).

ПЕРЕМИШЛЬ. Ресомія — Чувай 1:1 (1:0).

ЗМАГАННЯ В КРАЮ.

ДРОГОБИЧ. Підгір'я — Д. К. С. 34 4:2 (1:1). Тов. змагання.

ХОДОРІВ. Вія — Цукровня 1:0 (1:0). Мист. кл. Ц. БРОДИ. Гаязда — Богун 3:0 (1:0).

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Миський Театр.
Вівторок, 18. VI. год. 7-30 веч. „Фрай-ляйн доктор“.
Середа, 19. VI. год. 7-30 веч. „Студентка“.

Театр Річкордностей.
Вівторок, 18. VI. год. 7-30 веч. „Подружній метел“.
Середа, 19. VI. Нечиний.

Кіно.

АДРІЯ: „Трійка“, „Доглядачка в неволі“.
АПОЛЬО: „Віктор чи Вікторія?“
АТЛАНТИК: „Наші хлопці моряки“ (комедія).
ВАНДА: „Пісня пісень“, та „Зде ко-тала!“
ГРАЖИНА: „Капітан Коркоран“ (Вл. Буріні).
КАСІНО: „Я збігаю“ (Павло Муні).
КОЛІСЕЙ: „Чібі“, ревія „Серце і вальс“.

КОПЕРНИК: „Маріотратний син“.
МАРУСЕНЬКА: „Понорот Франкенштейна“ (Борис Карлов).
МІРАЖ: „Симфонія життя“ й Бастер Кітон як „Професор у кабінеті“.
МУЗА: „І щож далі сіра людина?“
ПАКС: „Голгофти“.
ПАЛАС: „Пані та шофер“ (віденська комедія).
ПАН: „Любовна мрія“ („Leise flehen meine Lieder“).
РАЙ: „Юлія“ оперетка з Густ. Фреді-гом і Лідією Альвар.
СВІТ: „Кавальєра“.
СОНЦЕ: Збещенна та ревія.
СТИЛІВЕ: „Чотирьох джентельменів“ ревія Воїнського.
УТИХА: „Останній отаман Анисков“, ревія „Дя на сід“.
ХІМЕРА: „Я довіряла тобі“.

Закордонне радіо.

Вівторок, 18. червня 1935.

Відень (506,8) 12:00, 13:10 Попул. музика, 17:25 Сольїсти (сп. арфа), 19:30 „Місса Сольїс“ Д-дур оп. 123 Бетовена, 21:25 До танку — симф. орх., Братислава (298,8) 18:00 Спів, 20:20 Скрипка, 21:20 Словацькі танк. мейодії (муз. сп.), Брно (325,4) 21:20 „Арміда“ оп. Дюжака, Прага (470,2) 18:30 Твори Регера та Браніфелда (муз. сп.), 21:00 Концерт, Париж (1648) 12:15 Популярна музика, 20:45 Давні й нові пробовники, Білгород (437,3) 16:20 Пісеньки й мейодії, 20:00 „Орлон“ оп. Гранішtedена, Берлін (356,7) 16:00 Твори живучих композиторів, 20:10 Концерт, Кельн (455,9) 17:00 Музика Піанічі, Ляйпциг (382,2) 22:30 Дуети, Мінхен (405,4) 12:00, 13:15 Симф. концерт, 16:10 Сольїсти, Будапешт (550,5) 12:05 Сальон. музика, 17:30 Тарогато, 19:35 Спів, 21:30 Симф. концерт, Мільно (221,2) 11:30 Легка музика, 20:50 „Джовне а Помпеї“ оп. Франкетті та Джордана, Рим (420,8) 22:00 Камер. концерт.

Середа, 19. червня 1935.

Відень (506,8) 17:05 Сольїсти, 21:05 Твори Фр. Легара, Брно (325,4) 18:45 Пісні, Кошиці (259,1) 19:00 Спів, Прага (470,2) 20:30 Музика, 21:00 Квартет, Париж (1648) 18:00 Муз. ауд. для молоді, Білгород (437,3) 18:30 Пісеньки, Берлін (356,7) 14:15, 19:20 Легка музика, Кенігсштер-гаузен (1571) 17:00 Скрипка та форт., 18:00 Пісні й дуети Шуберта, Ляйпциг (382,2) 20:45 „Дон Хуан і Фавст“ траг. Грассе, муз. Ляйпцига, Мінхен (405,4) 16:10 Славні комп. етюд, 20:45 „Однина“ оп. Ляйпцига, Будапешт (550,5) 13:30 Симф. орх., 19:05 Форт. ресіталь, 22:00 Спів, Мільно (221,2) 11:30 Тріо, 20:50 „Тангайзер“ оп. Р. Вагнера, Рим (420,8) 17:05 Легка музика.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

БЛАКИТНА КІМНАТА

ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Переклад із французької мови Василь Софронів. — Ціна 0.95 зол., з почт. пересилкою 1.20 зол.

Львівське радіо.

Вівторок, 18. червня 1935.

6:30 Ранішня ауд., 8:25 Практ. вказівки, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеорологіч. вістки, 12:05 Полудн. денник, 12:15 Кон-церт орх., спів, 13:35 З ріжних країн — гр. пл., 15:15 Біржа, 14:25 Експорт, 15:30 Муз. казка з гр. пл., 16:00 Сиринька П. К. О., 16:15 Пісні в супр. форт., 16:25 Концерт, 16:30 Відтинок прози „Адольф і Марія“ Оз. Богумовської, 17:00 Кон-церт сальон. орх., 18:00 Астрон. відчит „У соняшному кітлі“, 18:10 Шелест ве-сел Бод. Лемана, 18:15 Сп. ауд., 18:30 Техн. скрипка, 18:40 Сільна рерум, жи-стельське життя, 18:45 Мендельзон: Сон літньої ночі — симф. поема з гр. пл., 19:15 Реклам. концерт, 19:30 Форт. ресі-таль, 19:50 Акт. гутірка, 20:09 А може турнір спорт. поезії, 20:10 Фрагм. сити. мету Польща — Японія, 20:25 Концерт малої орх., спів, 20:45 Веч. денник, 20:55 Образці давньої і суч. Польщі, 21:00 Під хвилями Балтики, транс. з підвод-ного човна, 21:25 Симф. концерт, 22:30, 22:35 Спорт. вістки, 22:40 Концерт малої орх.

Середа, 19. червня 1935.

6:30 Ранішня ауд., 8:25 Практ. вказівки, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеорологіч. вістки, 12:05 Полудн. денник, 12:15 Му-зика; в перерві 13:00 Хвилинка для жі-нок, 15:00 Біржа, 15:10 Експорт, 15:15 Ідемо на кодьоні, 15:40 Цитра й сон-яка, 16:00 З мажори дитини на селі, 16:15 Музика з гр. пл., 16:30 „Рене й Ніні“ (Дві сироти) Людві Піранделла, 17:00 Концерт орх. мандоліністів (рос. музика), 17:35 Концерт: Пять століть камер. музики, 18:00 Псалми Красінського — поет. муз. монтаж, 18:15 Хор дітей, 18:30 Листи від дітей, 18:40 Сільна рерум, культ. життя, 18:45 Форт. ресіталь Марі Далуажі, 19:15 Реклам. концерт, 19:30 Пісні Шумана (Аргасінська) в супр. форт., 19:50 Репортаж, 20:00 Літ. ауд., 20:10 Концерт сальон. орх., 20:45 Веч. денник, 20:55 Образці давньої та суч. Польні, 21:00 Шопенівський концерт, 21:30 „Іспит“ Зеліми Лягерзеф, 21:40 Сел. Барбаг: Соната на люльонч. і форт., 22:00 Із сити. мету Польща — Японія, 22:15, 22:21 Спорт. вістки, 22:25 Мала оркестра.

БІРЖА.

ГРОШ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5:27—5:29 зол.
Нім. марка 1:75—1:85, фр. франки 34:90—35:00, швейц. франки 172:50—173:30, фунти стерлінги 26:00—26:20, австр. шлінг 98:00—101, чеські корони 22:00—22:25, рум. леї 30:00—32:00, ліри 42:00—44:00.
Золото: Доляри 9:18—9:20, Франки фр. 34:80—35:60, Долари 83:00—84:00, Корони 37:00—37:50, Рублі 1:75—1:85, 1 гр. зол. 5:924.
Срібло: Корони австр. 0:34, Рублі 1:50, Фльорени 0:85, 1 гр. ср. 0:07—0:08.

ДРІВНІ ОГолошення

Пляжати, жетони, спортові нагороди Вирібні Вл. Бухек, Львів, ул. Академіч-на ч. 6, тел. 218-48. 1708 а 2—15

Фортепіани, піаніно світових вироб-лей на складі, Мареський, Баторія 7. 1698 5—13

Новітні робітні обуви Івана Іва-сінки при вул. Личаківській 15, виконує найновіші зразки мужської, жіночої обуви, Спеціальність ортопедична обува. 1580 30—30

Шукать гарної кімнати з улюблє-ланням в здоровій частині Львова з ці-лим утриманням. Прому подати піну. — Зголошення адміністрації „Діло“ для судді. 1726 2—3

Дора (Карпати) Пансіон „Малюва“ — гарне положення — поручає соняшні кімнати зі здоровим харчем по приступних цінах. 1678 5—8

Пансіон „Зелемін“ ГРЕБЕНІВ

У найгарнішому положенні, подальше від гостиниці, гамору і куряни. Про-сторі, соняшні кімнати з балконами. Річні і соняшні купелі. Знання зі смачного, здорового харчу. — Ціни помірковані. Відиртня 1. червня п. р. 1661 6—11

Читайте „Діло“!